

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-1293/1
17.04.2026. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

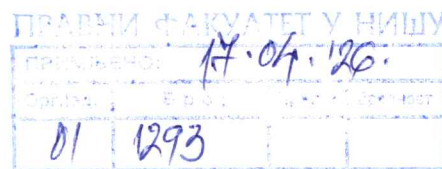
1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Сајбер прогањање”, кандидата Спасић Никола, број досјеа M024/25-УП ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 17.04.2026. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

**Катедри за кривичноправне науке
Правног факултета Универзитета у Нишу**

На седници Катедре за кривичноправне науке која је одржана 21.03.2026. године на основу члана 34. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу формирана је Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада под називом: „Сајбер прогањање“, кандидата Николе (Будимир) Спасића М024/25-УП, Комисија, после детаљног прегледа мастер рада подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом „Сајбер прогањање“, кандидата Николе (Будимир) Спасића је написан на 59 страница компјутерски обрађеног текста, са проредом 1.5. Кандидат је цитирање вршио у фуснотама (укупно 76). Литерарну подлогу рада чини 32 домаћих и иностраних извора књига, монографија, библиографских јединица (уџбеника, приручника, закона, научних чланака и статистичких података) уз друге бројне научне и стручне радове објављене у часописима и електронске изворе.

Структурално је рад подељен у четири дела: 1) Појам и карактеристике криминалитета прогањања, 2) Појавни облици криминалитета прогањања, 3) Појам и карактеристике сајбер прогањања и 4) преглед истраживања о сајбер прогањању. Уз наведене делове, рад има и: увод, закључак, литературу, списак илустрација, сажетак на српском и енглеском језику и биографију кандидата.

У уводу мастер рада (стр. 4-6) кандидат излаже предмет истраживања, указујући на криминалитет прогањања као специфичан облик угрожавања личне слободе, приватности и психичког интегритета појединца. Посебно се наглашавају последице овог понашања, као и значај развоја информационо-комуникационих технологија за настанак нових облика сајбер прогањања. Кандидат објашњава сложеност појаве, анализирајући психолошке, социјалне, технолошке и правне аспекте, и указује на потребу адекватне кривичноправне заштите. Наведене су методе коришћене у раду, укључујући дескрипцију, анализу, синтезу и анализу садржаја, као и статистичку и компаративну методу у мањем обиму. Такође је дат кратак приказ структуре рада.

У првом поглављу мастер рада (стр. 7–11), под називом „Појам и карактеристике криминалитета прогањања“, кандидат разматра основне теоријске и правне аспекте ове појаве, указујући на њен развој, проблеме дефинисања и различита појмовна одређења. У подпоглављу 1.1. Историјски развој криминалитета прогањања кандидат приказује настанак инкриминације прогањања, указујући на прва законска решења у Сједињеним Америчким Државама, као и на касније прихватање ове инкриминације у другим правним системима. Посебно се истиче значај Истанбулске конвенције, као и увођење кривичног дела прогањања у кривично законодавство Републике Србије изменама Кривичног законика из 2016. године. У подпоглављу 1.2. Тешкоћа дефинисања криминалитета прогањања кандидат указује на сложеност појмовног одређења прогањања, наглашавајући да не постоји јединствена дефиниција ове појаве. Посебно се истиче да прогањање обухвата више понашања која појединачно не морају бити кажњива, као и да је често тешко разграничити га од сродних облика узнемиравања. У подпоглављу 1.3. Појмовно одређење криминалитета прогањања кандидат анализира различите дефиниције прогањања у литератури и упоредном праву, указујући на његове основне елементе као што су понављање радњи, узнемиравање жртве и изазивање страха. Такође се указује на проблем разграничења између дозвољеног понашања и прогањања, као и на законска решења и моделе закона развијене у Сједињеним Америчким Државама.

У другом поглављу мастер рада (стр. 13-24), под називом „Појавни облици криминалитета прогањања“, кандидат разматра конкретне радње које сачињавају кривично дело прогањања, систематизујући их према врсти понашања и типу прогонитеља. У подпоглављу 2.1. „Неовлашћено праћење или предузимање других радњи у циљу физичког приближавања одређеном лицу противно његовој вољи“ кандидат објашњава праћење и приближавање жртви без њене сагласности, укључујући проблематику прикривеног праћења и ситуације када контакт не може бити избећен. У подпоглављу 2.2. „Настојање противно вољи другог лица да се успостави контакт непосредно, преко трећег лица или путем средстава комуникације“ разматра се сваки облик комуникације који узнемирава жртву, са освртом на анонимност и намеру учиниоца. У подпоглављу 2.3. „Злоупотребљавање података о личности другог лица или њему блиског лица ради нудења робе или услуга“ анализира се мање често примењив облик прогањања заснован на злоупотреби личних података. У подпоглављу 2.4. „Претња нападом на живот, тело или слободу другог лица или

њему блиског лица“ истиче се заштита физичке и личне сигурности жртве, као један од најнеспорнијих облика. У подпоглављу 2.5. „Предузимање других сличних радњи на начин који може осетно угрозити лични живот лица“ разматра се генерална клаузула која обухвата различите облике узнемиравања и њихов утицај на лични живот жртве. У подпоглављу 2.6. „Изазивање опасности по живот, здравље или тело лица према коме је дело извршено или њему блиског лица (први тежи облик)“ анализирају се тежи облици кривичног дела који могу угрожавати живот и здравље. Коначно, у подпоглављу 2.7. „Наступање смрти другог лица или њему блиског лица (други тежи облик)“ разматра се најтежи облик прогањања, са освртом на последице, могућност урачунатости смрти учиниоцу и поређење са упоредним законодавством.

У трећем поглављу мастер рада (стр. 25–35), под називом „Појам и карактеристике сајбер прогањања“, кандидат разматра специфичности прогањања у дигиталном окружењу, указујући на растућу употребу друштвених мрежа, рачунарских технологија и интернета као медијума за вршење овог дела. Посебна пажња посвећена је рањивим категоријама, пре свега младима, као и социокултурном контексту оваквих понашања. У подпоглављу 3.1. „Појам сајбер простора“ кандидат објашњава концепт сајбер простора као нематеријалног и интерактивног простора који омогућава комуникацију и размену информација, али и појаву нових облика криминала, укључујући сајбер прогањање. Посебно се истиче значај друштвених мрежа и међународних правних докумената, као што је Конвенција о кибернетичком криминалу, у регулисању и превенцији ових појава. У подпоглављу 3.2. „Појам сајбер прогањања“ разматра се развој прогањања у сајбер простору, његова континуирана природа и употреба електронских комуникација у узнемиравању жртве. Кандидат наводи различите дефиниције и указује на карактеристике овог дела, укључујући узнемиравање путем порука, позива, надзора и претњи, као и могућност преноса виртуелног ухођења у офлајн окружење. У подпоглављу 3.3. „Облици сајбер прогањања“ кандидат систематизује механизме интернет прогањања у два типа – потпуно преко интернета и мешовити тип – и наводи конкретне појавне облике као што су слање нежељених порука, објављивање личних података, напади на рачунаре жртва, сталан надзор и физички сусрет или напад на жртву. У подпоглављу 3.4. „Типологија сајбер прогонитеља“ разликују се четири типа учинилаца: осветнички, романтични, стрпљиви и групни прогонитељи. Кандидат описује мотиве, поступке и карактеристике сваког типа, укључујући могуће психолошке и криминалне профиле. У

подпоглављу 3.5. „Превенција сајбер прогањања“ анализирају се мере заштите које се могу применити превентивно и после настанка сајбер прогањања. Кандидат наводи конкретне препоруке за појединце и кориснике друштвених мрежа, укључујући управљање приватношћу, контролу приступа подацима, употребу алата за безбедност и пријављивање узнемиравања полицији или провајдеру.

У четвртном поглављу мастер рада (стр. 36–50), под називом „Преглед истраживања о сајбер прогањању“, кандидат анализира резултате постојећих истраживања, како у свету, тако и у Републици Србији, са циљем да покаже обим, карактеристике и последице овог феномена. Посебна пажња је посвећена методолошким приступима, узорцима и начинима прикупљања података, као и демографским и психолошким карактеристикама жртава и прогонитеља. У подпоглављу 4.1. „Преглед истраживања о сајбер прогањању у свету“ кандидат систематично износи резултате бројних међународних студија. Наглашава се реткост и методолошка ограничења истраживања о сајбер прогањању, уз податке о распрострањености и облицима злостављања, као што су поруке, онлајн претње, крађа идентитета и злоупотреба приватних информација. Кандидат описује статистике из САД, Велике Британије, Канаде и организација као што су WHOA и WiredSafety, истичући полну и старосну структуру жртава и учинилаца, као и типичне психолошке и социјалне последице прогањања. Такође, описују се конкретне студије о карактеристикама сајбер прогонитеља, трајању узнемиравања и методама интерперсоналног напада у дигиталном окружењу. У подпоглављу 4.2. „Преглед истраживања о сајбер прогањању у Републици Србији“ кандидат представља прво истраживање о овом феномену у Србији, спроведено 2009. године од стране М. Ковачевић-Лепојевић и Б. Лепојевића. Кандидат истиче резултате о виктимизацији, степену знања о рачунарској технологији, употреби алата за заштиту (антивирус, firewall), као и перцепције жртава о опасности прогањања. Наводи се статистика о учесталости сајбер прогањања, полној и старосној структури жртава, образовању, запослености и начину пријављивања злостављања. Такође, указује се на ограничења истраживања, као што су немогућност потпуног увида у узорак, могућа укљученост малолетних испитаника и изостанак етичке подршке за жртве. У овом поглављу кандидат пружа свеобухватан преглед међународних и домаћих истраживања о сајбер прогањању, истичући распрострањеност феномена, карактеристике жртава и

учинилаца, методолошке приступе и практичне импликације за превенцију и подизање свести о проблему.

Закључак и предлог

После детаљног разматрања мастер рада: „Сајбер прогањање“, можемо да закључимо да пред кандидатом није био једноставан задатак. Требало је, наиме, проучити и анализирати обимну домаћу и инострану правнотеоријску литературу.

Кандидат је темељно и систематски приступио обради феномена криминалитета прогањања, разматрајући га кроз историјску, појмовну, нормативну и практичну перспективу. Значај рада огледа се у свеобухватности обраде: кандидат је анализирао како класичне облике прогањања, тако и савремене сајбер форме, укључујући њихове механизме, типологију учинилаца, превентивне мере и последице по жртве. Поред тога, рад интегрише и преглед релевантних истраживања, како међународних, тако и домаћих, пружајући детаљан увид у распрострањеност, демографске карактеристике и психолошке ефекте прогањања.

Међу посебним квалитетима рада издваја се аналитичко и компаративно посматрање појма прогањања у класичном и дигиталном контексту, укључујући: објашњење и дефинисање појма криминалитета прогањања и сајбер прогањања, систематизацију појавних облика и типова учинилаца, анализу превентивних мера и методолошких приступа истраживању.

Кандидат је при писању рада показао способност да не само интерпретира релевантну литературу и законодавство, већ и да аргументовано износи сопствена мишљења и критичке закључке, уз полемичко освртање на постојеће теоријске и практичне оквире. Рад такође показује висок ниво компаративне анализе и примењивости у домаћој пракси, посебно кроз преглед конкретних случајева сајбер прогањања у Републици Србији.

Укупно, овај мастер рад представља целовит и оригиналан допринос у области криминологије и кривичног права, пружајући интегрисан теоријски и практичан преглед феномена прогањања, са посебним освртом на савремене дигиталне форме и мере превенције.

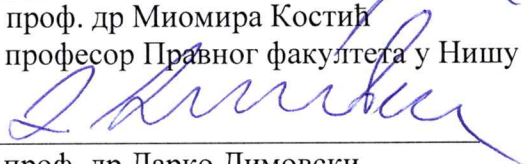
Стога, Комисија закључује да мастер рад кандидата Николе Спасића под називом „Сајбер прогањање“ представља резултат самосталног и називом оригиналног научног рада из области кривичног права. Кандидат је у раду систематизовао и анализирао постојећу правнотеоријску, прикупио практичну и законску литературу и својим радом дао одређени допринос науци кривичног права. Пошто су испуњени услови предвиђени у члану 36. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да је мастер рад „Сајбер прогањање“ кандидата Николе Спасића подобан за јавну одбрану, па предлаже Комисији за докторске и мастер студије Правног факултета у Нишу да усвоји Извештај о оцени мастер рада и његовој подобности за јавну одбрану.

У Нишу, 16.04.2026.год.

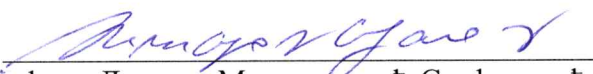
ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

проф. др Миомира Костић
редовни професор Правног факултета у Нишу

проф. др Дарко Димовски
редовни професор Правног факултета у Нишу

проф. др Душица Миладиновић-Стефановић
редовни професор Правног факултета у Нишу